

Örebro universitet
Rektor
701 82 Örebro

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Gun Eriksson
08-563 08689
Gun.Eriksson@hsv.se
BESLUT

2009-06-24
Reg.nr 641-5000-08

Beslut om rätt att utfärda psykoterapeutexamen

Högskoleverket beslutar att inte ge Örebro universitet rätt att utfärda psykoterapeutexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Örebro universitet har den 15 oktober 2008 ansökt till Högskoleverket om rätt att utfärda psykoterapeutexamen. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga: divisionschef Olav Bengtsson, Barn- och ungdomspsykiatri vid Stockholm läns landsting; professor Philip Hwang vid psykologiska institutionen, Göteborgs universitet och professor emerita Marianne Cederblad, Stockholm. Professor Lennart Melin vid institutionen för psykologi, Uppsala universitet, har i egenskap av ämnesspecialist bidragit med platsbesöksfrågor under planeringsmötet den 12 maj 2009. Därefter har professor Melin inte deltagit.

Underlag för bedömningen har varit ansökan samt det platsbesök som företogs den 26 maj 2009. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt aspekter och kriterier från tidigare genomförda examensrättsprövningar. Bedömargruppen anser att den sökta psykoterapeututbildningen vid Örebro universitet generellt sett har mycket god akademisk kompetens och goda rambetingelser. Styrgruppen och lärargruppens koppling till klinisk verksamhet är dock för svag och gruppernas samlade psykoterapeutiska erfarenhet är för låg. Genom att utforma handledningen med PBL-metodik blir omfattningen av det praktiska momentet för litet. Egenterapi med PBL-metodik är inte acceptabelt.

Bedömargruppen föreslår att Örebro universitet inte ges rätt att utfärda psykoterapeututbildning.

Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Örebro universitet rätt att utfärda psykoterapeutexamen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Gun Eriksson i närvaro av informationschefen Eva Ferndahl, planeringssekreteraren Carolina Johansson och t.f avdelningschefen Joakim Palestro.

Anders Flodström

Gun Eriksson

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

2009-06-24
Reg.nr 641-5000-08

Bedömarens yttrande angående Örebro universitets ansökan om rätt att utfärda psykoterapeutexamen

Bakgrund

Ansökan och bedömare

Örebro universitet ansökte den 15 oktober 2008 om rätt att utfärda psykoterapeutexamen. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga: divisionschef Olav Bengtsson, Barn- och ungdomspsykiatri vid Stockholm läns landsting; professor Philip Hwang vid psykologiska institutionen, Göteborgs universitet och professor emerita Marianne Cederblad, Stockholm. Professor Lennart Melin vid institutionen för psykologi, Uppsala universitet, har i egenskap av ämnesspecialist bidragit med platsbesöksfrågor under planeringsmötet den 12 maj 2009. Därefter har professor Melin inte deltagit.

Örebro universitet

Den sökta psykoterapeututbildningen kommer att genomföras vid Akademin för juridik, psykologi och socialt arbete vid Örebro universitet. Det övergripande ansvaret kommer att vila på fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap.

Utbildningen

Huvudområdet för psykoterapeututbildningen är psykologi. Den sökta utbildningen kommer att hållas på halvfart och omfatta 90 högskolepoäng på avancerad nivå. Parallellt med studierna kommer studenterna att bedriva psykoterapeutiskt arbete inom vården. Utbildningen avser att leda till en legitimeringsgrundande psykoterapeutexamen med inriktning på kognitiv beteendeterapi (KBT). Den tänkta utbildningen kommer att vara avgiftsfri.

Psykoterapeutexamen uppnås efter fullgjorda kurser på 90 högskolepoäng under en treårsperiod. Därtill ställs krav på avlagd; psykologexamen, läkarexamen med specialistkompetens i psykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri, socionomexamen eller annan motsvarande examen. För de två sistnämnda grupperna krävs dessutom grundläggande psykoterapeututbildning.

Lärarkompetens och lärarkapacitet

Lärarna till den planerade utbildningen kommer att rekryteras från psykologprogrammet vid Örebro universitet och från två forskningscentra i Örebro: Center for Health and Medical Psychology (CHAMP) med inriktning på psykologiska aspekter vid smärta, sömn, ångest och depression samt Center for Developmental Research med specialisering inom longitudinella studier av prevention och intervention.

Totalt namnges tolv lärare i ansökan. Av dessa är

- tre professorer, varav en i klinisk psykologi,
- en docent i psykologi,
- fem disputerade legitimerade psykologer, varav en är docent och tre är legitimerade psykoterapeuter,
- tre legitimerade psykologer som påbörjat forskarutbildning i psykologi vid Örebro universitet.

Pedagogisk modell

Som pedagogisk metod kommer problembaserat lärande (PBL) att tillämpas för handledningen av de studerande i klientarbete samt för studenternas egenterapi. Den form av PBL som kommer att tillämpas är framtagen av en av de utbildningsansvariga lärarna.

Handledning

Tillgången på handledarutbildade psykoterapeuter med KBT-inriktning i Örebro är för närvarande mycket begränsad. Under en övergångsperiod kommer därför handledare att hyras in. För att långsiktigt säkra tillgången på handledare planeras en handledareutbildning av psykoterapeuter vid Örebro universitet.

Bedömning

Bedömarnas utgångspunkter

Bedömarna har tagit sin utgångspunkt i lag och förordning samt aspekter och kriterier från tidigare genomförda examensrättsprövningar. Underlag för bedömning har grundat sig på skriftligt material från utbildningsanordnaren samt information från det platsbesök som genomfördes den 26 maj 2009.

Utbildningens innehåll och organisation

Psykoterapiutbildningen är en yrkesutbildning som i huvudsak står på tre ben; teori, handledning och så kallad egenterapi där alla delarna är lika viktiga. I föreliggande kursplan har teorin fått ett stort utrymme medan yrkesutvecklingsdelen fått en mindre framträdande plats. Detta blir tydligt genom att styrgruppen inte

har någon yrkesverksam ledamot från den psykiatriska landstingsvården. Genom att tillämpa en egenutvecklad metod för handledning med PBL-metodik kommer bara en tredjedel av den i kursplanen angivna handledningstiden att ägnas åt direkt arbete med de egna patientärendena. Handledningen är ett lika viktigt område i utbildningen som teorin, eftersom eleverna framför allt i denna ska integrera sina teoretiska kunskaper och utveckla dessa till en egen terapeut identitet. Det tredje benet i utbildningen den så kallade egenerapin har också fått en lokalt utformad modell med PBL-metodik. Tanken med detta moment är att hjälpa studenten att bli en bättre terapeut genom att både få pröva på patientrollen och få möjlighet att lära känna sig själv. Bedömaregruppen ställer sig frågande till om detta låter sig göras i en modell för egenerapi som utformats med PBL-metodik.

Bedömaregruppen konstaterar att av de tre personer som ingår i styrgruppen har bara en ledamot lång psykoterapeutisk erfarenhet och klinisk anknytning. Bedömaregruppen anser att detta är en allt för svag klinisk anknytning och en allt för begränsad psykoterapeutisk erfarenhet.

Behörighet och antagning

Bedömarna anser att alla formella krav uppfylls i den beskrivna antagningsprocessen. Tillsättning av studieplatserna kommer att ske med hjälp av intervjuer vilket är bra.

Lärarkompetens, lärarkapacitet och handledning

Bedömaregruppen anser att den vetenskapliga kompetensen ligger väl till främst inom området klinisk psykologi. Däremot finns ett begränsat antal psykoterapikompetenta lärare och svag koppling till psykiatrisk kompetens. Ur ansökan eller vid intervjuerna under platsbesöket framgår inte i vilken omfattning de namngivna lärarna kommer att delta i undervisningen.

I stort sett hela handledningen kommer att vara utlagd på entreprenad vid starten av utbildningen. Ett sådant arrangemang medför mycket höga krav på samordning och integration mellan teori och praktik.

Ämnesdjup och ämnesbredd

Bedömarna anser att det vid intervju med ledningen för utbildningen inte gavs klart besked om utbildningen syftar till att förutom att ge kompetens för att behandla vuxna även syftar till att ge kompetens för att behandla barn och ungdomar. I samtliga tidigare godkända psykoterapeututbildningar i landet är dessa mål (vuxna respektive barn/ungdomar) fördelade på två olika inriktningar då kravet på omfattning av teori och praktik inte ryms inom en inriktnings resurser.

Studentmedverkan

Vid platsbesöket imponerades bedömarna av studenterna på psykologi-programmet.

Övergångsmöjligheter till forskarutbildning

Även här noterar de sakkunniga att den sökta utbildningens har en styrka. Inom de forskningscentra som den tänkta utbildningen kommer att knytas till finns både vetenskaplig kompetens och forskningsprojekt av god kvalitet.

Kritisk och kreativ miljö

Bedömargruppen anser att det borde finnas goda möjligheter till att skapa en kritisk och kreativ miljö inom utbildningen.

Stabilitet och långsiktighet

Bedömargruppen håller det för troligt att den tänkta utbildningens förutsättningar är goda avseende stabilitet och långsiktighet.

Ekonomi och styrning

De sakkunniga noterar att prorektor, prodekan och akademichef har en positiv syn på den förslagna utbildningen.

Kvalitetsarbete, utvärdering, internationellt perspektiv och informationsförsörjning

Bedömargruppen anser att ansökans planer för hur kvalitetsarbete och utvärdering ska bedrivas är bra samt att ansökan uppfyller kraven på det internationella perspektivet, lokaler och utrustning samt tillgång till bibliotek och informationsförsörjning.

Sammanfattning

Bedömargruppen anser att den sökta psykoterapeututbildningen vid Örebro universitet generellt sett har mycket god akademisk kompetens och goda rambetingelser. Styrgruppen och lärargruppens koppling till klinisk verksamhet är dock för svag och gruppernas samlade psykoterapeutiska erfarenhet är för låg. Genom att utforma handledningen med PBL-metodik blir omfattningen av det praktiska momentet för litet. Egenterapi med PBL-metodik är inte acceptabelt.

Bedömargruppen föreslår att Örebro universitet inte ges rätt att utfärda psykoterapeututbildning.